

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudkyň JUDr. Radky Šimkové a JUDr. Kateřiny Kodetové v právní věci žalobkyně: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO: 00006947, se sídlem Praha 1, Letenská 15, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Praha 2, Rašínovo 42, proti žalované: **AKRO investiční společnost, a.s.**, IČO: 49241699, se sídlem Praha 6, Slunná 547/25, zastoupené JUDr. Jiřím Voršílkou, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 1535/4, o zaplacení částky 2 080 447 226,12 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 23. září 2016, č. j. 8 C 445/2014-179,

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně **se mění** tak, že se řízení o zaplacení částky 2 080 447 226,12 Kč **nepřerušuje**.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným usnesením soud prvního stupně přerušil řízení, v němž se žalobkyně proti žalované domáhá vrácení v záhlaví uvedené částky s příslušenstvím, a to do skončení řízení vedeného Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 8/2006 (též odkazované řízení).

Rozhodnutí odůvodnil tím, že u Obvodního soudu pro Prahu 2 bylo vedeno řízení pod sp. zn. 21 C 44/2000, v němž se žalovaná (tam v postavení žalobkyně) domáhala proti žalobkyni (tam v postavení žalované) zaplacení náhrady škody z důvodu nesprávného úředního postupu spočívajícího jednak v činnosti notáře a jednak v nečinnosti Ministerstva financí, kdy v příčinné souvislosti s tímto nesprávným úředním postupem došlo k neoprávněnému odčerpání finančních prostředků z účtu společnosti C. S. Fond, a. s. Rozhodnuto bylo ve věci rozsudkem ze dne 25. ledna 2005, č. j. 21 C 44/2000-218, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 16. června 2005, č. j. 21 C 44/2000-283, a ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. září 2012, č. j. 35Co 34/2012-761, tak, že žalobkyni (tam v postavení žalované) byla uložena povinnost zaplatit žalované částku 1.043.891.167 Kč s příslušenstvím. Na základě tohoto rozsudku žalobkyně žalované plnila. Nejvyšší soud ČR svým rozsudkem ze dne 25. června 2014, č. j. 30 Cdo 493/2013-863, posledně zmíněný rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský

soud v Praze poté svým usnesením ze dne 31. března 2015, č. j. 35Co 34/2012-985, zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25. ledna 2005, č. j. 21 C 44/2000-218, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 16. června 2015, č. j. 21 C 44/2000-283, a řízení zastavil z důvodu zpětvzetí žaloby, k němuž došlo poté, kdy žalobkyně žalované zaplatila částku 2.080.447.226,12 Kč představující jistinu a část příslušenství podle zrušeného rozsudku. Dne 13. ledna 2006 bylo u Obvodního soudu pro Prahu 2 zahájeno řízení vedené pod sp. zn. 20 C 8/2006, v němž se žalovaná (tam opět v postavení žalobkyně) domáhala proti žalobkyni z totožných důvodů zaplacení totožné částky jako v řízení vedeném pod sp. zn. 21 C44/2000. Odkazované řízení je přerušeno a dosud nebylo skončeno. Soud prvního stupně dovodil, že v odkazovaném řízení je řešena otázka existence hmotněprávního základu – důvodu plnění žalobkyně, která má zásadní význam pro rozhodnutí soudu v této věci. Z hlediska účelnosti posuzování téže otázky dvěma soudy proto řízení přerušil podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř.

Proti tomuto usnesení podala žalovaná včas odvolání. Namítla, že soud prvního stupně nesprávně vyhodnotil důsledky současně probíhajících sporů. Řízení vedené Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 8/2006 nemá ve vztahu k tomuto řízení žádný význam, neboť nárok, jehož se v řízení domáhala, zanikl splněním, a žaloba, bude-li v odkazovaném řízení pokračovat, bude zamítnuta. Věcné projednání sporu tak bylo přeneseno do tohoto řízení, v němž byly navíc shromážděny všechny rozhodující listinné důkazy a vyjádření stran, zatímco v odkazovaném řízení žádné důkazy shromážděny nejsou. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že se řízení nepřerušuje.

Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalované navrhla napadené usnesení potvrdit s tím, že jej považuje za věcně i právně správné. V řízení pod sp. zn. 20 C 8/2006 budou dle žalobkyně zkoumány předpoklady její případné odpovědnosti za tvrzený nesprávný úřední postup a odrazí se pak ve výroku rozsudku, čímž bude vyřešena otázka významná pro toto řízení. Zdůraznila, že naopak výrok rozsudku v této věci nemůže mít žádný význam pro řízení ve věci sp. zn. 20 C 8/2006. Poukázala i na časovou souslednost, podle níž je logické, aby přerušeno bylo řízení, které bylo zahájeno později, což je současně i postup hospodárnější. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení jako správné potvrdil.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), aniž nařizoval odvolací jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.). Poté dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné.

Podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.

Na rozdíl od ustanovení § 109 odst. 1 o. s. ř., které upravuje případy, kdy je soud k přerušení řízení povinen z důvodu překážky bránící dalšímu postupu, ustanovení § 109 odst. 2 o. s. ř. dává soudu přerušení řízení v úvahu jako možnost za předpokladu, že neučiní jiná vhodná opatření umožňující v řízení pokračovat. Přerušení řízení podle tohoto ustanovení svým účelem sleduje naplnění zásady rychlosti a hospodárnosti řízení (§ 100 odst. 1 o. s. ř.), ve smyslu požadavku čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod tak, aby o totožných skutečnostech nebylo zbytečně vedeno dvojí nákladné dokazování. Důvody přerušení řízení jsou dány zejména v případech, kdy probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu. Musí jít o otázku, která má podstatný význam pro řešení daného případu, jež se vztahuje k danému skutkovému stavu a kterou si soud může vyřešit sám podle §§ 135 odst. 2 o. s. ř. (*viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. května 2016, sp. zn. 28 Cdo 1409/2016*). Soud by měl posoudit, zda vyčkání výsledku vedlejšího řízení bude i z hlediska délky původního (hlavního) řízení účelné, nebo zda si otázku, která může

mít význam pro jeho rozhodnutí, vyřeší předběžně sám. Při úvaze o tom, zda řízení přeruší, by měl soud postupovat podle okolností konkrétního případu, zejména s ohledem na to, zda v řízení nelze učinit jiná vhodná opatření, a také s ohledem na celkovou délku řízení, o kterou se nutně původní řízení prodlouží (viz *usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. května 2016, sp. zn. 22 Cdo 1618/2016* či *usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. května 2015, sp. zn. 29 Cdo 343/2014*).

Judikatura dovodila, že bezdůvodným obohacením se může stát též plnění přijaté na základě vykonatelného rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno. Domáhá-li se vrácení plnění ten, kdo plnil povinnost uloženou mu soudem (popřípadě jiným orgánem), závisí důvodnost jeho požadavku na tom, zda podle hmotného práva – tedy i bez rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno – plnil povinnost, kterou skutečně měl, či nikoliv. Tuto otázku řeší v řízení o vydání bezdůvodného obohacení soud jako předběžnou. Zrušením rozhodnutí, podle něž bylo plněno, dochází k bezdůvodnému obohacení jen v případě, že právní důvod tohoto plnění nespočíval v hmotném právu, tedy že podle hmotného práva zde povinnost neexistovala (srov. *rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. dubna 2014, sp. zn. 31 Cdo 3309/2011*). V projednávané věci je tedy úkolem soudu prvního stupně zkoumat hmotněprávní důvod žalované pro přijetí plnění, které jí žalobkyně poskytla a jehož vrácení se nyní z titulu bezdůvodného obohacení domáhá. Je pravdou, že tato otázka je v projednávané věci otázkou předběžnou, zatímco v odkazovaném řízení (20 C 8/2006) je z pohledu uplatněného nároku přímo jeho předmětem. Nicméně s ohledem na to, že žalobkyně žalované plnění, které je na ní požadováno v rámci odkazovaného řízení, a to dokonce již v rámci řízení vedeného pod sp. zn. 21 C 44/2000 (v němž žalovaná coby žalobkyně požadovala shodné plnění, jako ve věci 20 C 8/2006), poskytla, ve věci 20 C 8/2006 již soud nemá nadále prostor se existencí hmotněprávního důvodu k žalobkyni poskytnutému plnění zabývat. Na tomto místě odvolací soud odkazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. června 2014, sp. zn. 23 Cdo 2174/2014, dle něhož se žalobce nemůže domáhat toho, aby žalovaný byl podruhé odsouzen zaplatit žalobou uplatněnou částku, byť byl původní rozsudek, na jehož základě plnil, zrušen. Otázka, zda přijetím předmětného plnění vzniklo žalobci bezdůvodné obohacení, může být řešena pouze v jiném samostatném řízení. Dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. prosince 2014, sp. zn. 33 Cdo 2247/2013, pokud se v řízení, v němž se rozhoduje o uložení povinnosti k požadovanému plnění, zjistí, že toto plnění již bylo poskytnuto, odpadá samotná podstata sporu a rozhodování soudu nemůže vést k předpokládanému účelu; za této situace musí soud žalobu (pokud ji žalobce nevezme zpět) zamítnout bez ohledu na to, nakolik je nebo alespoň byl uplatněný nárok odůvodněn. Vezme-li žalobce svou žalobu zpět proto, že uplatňovaná pohledávka zanikla splněním ze strany dlužníka, ztrácí spor z pohledu obou účastnických stran i z pohledu ustanovení § 1 a § 2 o. s. ř. své opodstatnění. I v případě, kdy by žalobce nechal žalobu zpět, případně by odvolací soud její zpětvzetí nepřipustil, řízení o vydání věci, které žalobce získal zpět, by muselo být skončeno zamítnutím žaloby s odůvodněním, že žalobce nemůže žádat vydání věci, kterými již žalovaný nedisponuje, resp. které jsou již v jeho držení. Dle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. května 2013, sp. zn. 22 Cdo 932/2013, byla-li splněna povinnost, jejíž realizace se žalobce žalobou domáhá, chováním žalovaného (bez ohledu na to, že se tak zjevně stalo na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí odvolacího soudu), nemohl by soud, pokud by pokračoval v řízení, rozhodnout jinak, než zamítnout žalobu právě pro splnění této povinnosti, aniž by zkoumal, zda nárok žalobce byl po právu či nikoliv. Z uvedených závěrů vycházel též Ústavní soud ČR např. v usnesení ze dne 22. září 2016, sp. zn. II. ÚS 1865/2016. Se žalovanou lze tedy souhlasit, že soud ve věci 20 C 8/2006 nemá nadále důvod k tomu, aby zkoumal, zda žalovaná (v tamním řízení žalobkyně) měla právo požadovat úhradu nyní zpět vymáhané částky či nikoliv (tj. zda na toto poskytnuté plnění měla podle hmotného práva nárok). Uvedená otázka může být již nyní řešena jen v tomto řízení jako otázka předběžná. Není tedy

žádného důvodu, aby toto řízení bylo přerušeno a vyčkáváno do skončení řízení vedeného Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 8/2006.

Na tomto místě odvolací soud dále podotýká, že napadeným usnesením soud I. stupně zjevně rozhodl o přerušení řízení jen ohledně částky 2 080 447 226,12 Kč, neboť řízení o úroku z prodlení z této částky bylo již dříve pravomocně přerušeno výrokem pod bodem III. usnesení ze dne 25. dubna 2016, č. j. 8 C 445/2014-145. S ohledem na výše přijaté závěry odvolacího soudu bude tedy na soudu I. stupně, aby zvážil, zda důvody pro přerušení řízení ohledně požadovaného úroku z prodlení z částky 2 080 447 226,12 Kč i nadále trvají.

Odvolací soud tedy ze všech výše uvedených důvodů postupoval dle ust. § 221a o. s. ř., napadené usnesení změnil a vyslovil, že se řízení nepřerušuje.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

V Praze dne 3. ledna 2017

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: *Hana Tomanová*